

LEGE Nr. 15 din 24 martie 1994 * Republicată**
privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale

Textul Legii nr. 15/1994, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 31 mai 1999, a fost actualizat¹ în baza actelor normative modificatoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la 31 august 2003:

- Ordonanța Guvernului nr. 5/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 149/2000;
- Legea nr. 149/2000;
- Ordonanța Guvernului nr. 81/2003, aprobată prin Legea nr. 493/2003.

CAP. 1

Dispoziții generale

ART. 1

Unitățile care desfășoară activități economice, denumite în continuare agenți economici, și care imobilizează capital în active corporale și necorporale supuse deprecierii, prin utilizare sau în timp, vor calcula, vor înregistra în contabilitate și vor recupera uzura fizică și morală a acestora, pentru refacerea capitalului angajat:

Aceste operațiuni sunt denumite generic amortizarea capitalului imobilizat.

Persoanele juridice fără scop lucrativ care au dreptul, potrivit legii, să desfășoare activități economice vor amortiza capitalul imobilizat numai pentru acele activități desfășurate în scopul obținerii de profit și pentru care, potrivit legii, acestea sunt plătitoare de impozit pe profit.

Persoanele fizice și asociațiile fără personalitate juridică, care desfășoară activități în scopul realizării de venituri și care, potrivit legii, sunt obligate să conducă evidența în partidă simplă, vor amortiza bunurile și drepturile pe care le dețin, potrivit prezentei legi.

Prin bunurile și drepturile, prevăzute la alineatul precedent, se înțelege mijloacele fixe și activele necorporale, astfel cum sunt definite la art. 3 lit. b), respectiv la art. 7 din prezenta lege.

ART. 2

Capitalul imobilizat supus amortizării este reflectat în patrimoniul agenților economici prin bunurile și valorile destinate să deservescă activitatea pe o perioadă mai mare de un an și care se consumă treptat.

ART. 3

Activele corporale aferente capitalului imobilizat sunt:

- a) terenurile, inclusiv investițiile pentru amenajarea acestora;
- b) mijloacele fixe.

Sunt considerate mijloace fixe obiectul sau complexul de obiecte ce se utilizează ca atare și îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are o valoare de intrare mai mare decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului. Această valoare poate fi actualizată anual, în funcție de indicii de inflație;
- b) are o durată normală de utilizare mai mare de un an.

Pentru obiectele care sunt folosite în loturi, seturi sau care formează un singur corp, la încadrarea lor ca mijloace fixe se are în vedere valoarea întregului corp, lot sau set.

ART. 4

Sunt, de asemenea, considerate mijloace fixe supuse amortizării:

- a) investițiile efectuate la mijloacele fixe luate cu chirie;
- b) capacitățile puse în funcțiune parțial, pentru care nu s-au întocmit formele de înregistrare ca mijloace fixe. Acestea se cuprind în grupele în care urmează a se înregistra, la valoarea rezultată prin însumarea cheltuielilor efective ocazionate de realizarea lor;

¹ Prin produsul informatic legislativ LEX EXPERT (realizator COMPANIA DE INFORMATICA NEAMT).

c) investițiile efectuate pentru descoperță, în vederea valorificării de substanțe minerale utile, cu cărbuni și alte zăcăminte ce se exploatează la suprafață, precum și cele pentru realizarea lucrărilor miniere subterane de deschidere a zăcămintelor;

d) investițiile efectuate la mijloacele fixe, în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali, prin majorarea valorii de intrare a mijlocului fix.

ART. 5

Sunt considerate active corporale, dar nu se supun amortizării: mijloacele fixe aflate în proprietatea publică, lacurile, bălțile, iazurile, care nu sunt rezultatul unei investiții, precum și terenurile, inclusiv cele împădurite.

ART. 6

Nu sunt considerate mijloace fixe:

a) motoarele, aparatele și alte subansambluri ale mijloacelor fixe, procurate în scopul înlocuirii componentelor uzate cu ocazia reparațiilor de orice fel, care nu modifică parametrii tehnici inițiali ai mijlocului fix;

b) sculele, instrumentele și dispozitivele speciale ce se folosesc fie la fabricarea anumitor produse în serie, fie la executarea unei anumite comenzi, indiferent de valoarea și de durata lor de funcționare normală;

c) construcțiile și instalațiile provizorii;

d) animalele care nu au îndeplinit condițiile pentru a fi trecute la animale adulte, animalele de îngrășat, păsările și coloniile de albine;

e) pădurile;

f) investițiile efectuate pentru realizarea lucrărilor miniere din afara perimetrelor de exploatare, precum și cele pentru foraj, executate pentru explorări, prospecțiuni geologice și geofizice, forajele pentru alimentarea cu apă, care nu au dat rezultate, sondele situate în gaz - capul unor zăcăminte de țiței, precum și sondele de cercetare geologică, care au pus în evidență acumulări de hidrocarburi, dar care, din motive geologico-tehnice și economice obiective, nu pot fi exploatare;

g) prototipurile, atâta timp cât servesc ca model la executarea producției de serie, inclusiv seria zero, sau sunt supuse încercărilor în vederea omologării la producător;

h) echipamentul de protecție și de lucru, îmbrăcămintea specială, precum și accesoriile de pat, indiferent de valoarea și de durata lor de utilizare.

ART. 7

Activele necorporale aferente capitalului imobilizat cuprind:

a) cheltuielile de constituire: taxele și alte cheltuieli de înscriere și înmatriculare, cheltuielile privind emiterea și vânzarea de acțiuni, cheltuielile de prospectare a pieței și de publicitate și alte cheltuieli de această natură legate de înființarea și dezvoltarea activității unității patrimoniale;

b) cheltuielile de cercetare-dezvoltare;

c) cheltuielile cu descoperirea rezervelor de substanțe minerale utile, neconcretizate în mijloace fixe, la zăcămintele puse în exploatare;

d) concesiunile, imobilizările necorporale de natura suprafeței și a uzufructului, brevetele și alte drepturi și valori asimilate;

e) alte imobilizări necorporale, inclusiv programe informatice create de agenții economici sau achiziționate de la terți.

ART. 8

Duratele normale de funcționare, precum și clasificarea mijloacelor fixe se aprobă prin hotărâre a Guvernului. La determinarea lor se va ține seama de parametrii tehnico-economici stabiliți de proiectanți și de producători prin cărțile sau documentațiile tehnice ale mijloacelor fixe respective, precum și de efectele uzurii morale.

Aceste durate vor fi revizuite periodic, dar nu mai târziu de 5 ani.

CAP. 2

Calcularea amortizării

ART. 9

Amortizarea se stabilește prin aplicarea cotelor de amortizare asupra valorii de intrare a mijloacelor fixe și se include în cheltuielile de exploatare.

ART. 10

Prin valoarea de intrare a mijloacelor fixe se înțelege:

- a) valoarea de intrare aferentă fiecărui mijloc fix, reevaluată în conformitate cu prevederile legale;
- b) cheltuielile de achiziție pentru mijloacele fixe procurate cu titlu oneros;
- c) costul de producție pentru mijloacele fixe construite sau produse de unitatea patrimonială;
- d) valoarea actuală pentru mijloacele fixe dobândite cu titlu gratuit, estimată la înscrierea lor în activ pe baza raportului întocmit de experți și cu aprobarea consiliului de administrație al agentului economic, a responsabilului cu gestiunea patrimoniului, în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ, sau a ordonatorului de credite bugetare, în cazul instituțiilor publice;
- e) valoarea de aport acceptată de părți pentru mijloacele fixe intrate în patrimoniu cu ocazia asocierii, fuziunii etc., conform statutelor sau contractelor, determinată prin expertiză.

ART. 11

Amortizarea mijloacelor fixe se calculează începând cu luna următoare punerii în funcțiune, până la recuperarea integrală a valorii de intrare, conform duratelor normale de funcționare.

Amortizarea mijloacelor fixe concesionate, închiriate sau date în locație de gestiune se calculează de către agentul economic care le are în proprietate.

Amortizarea investițiilor efectuate la mijloacele fixe concesionate, închiriate sau luate în locație de gestiune se recuperează de agentul economic care a efectuat investiția, pe perioada contractului.

Amortizarea clădirilor și a construcțiilor speciale ale minelor, salinelor cu extracție în soluție prin sonde, carierelor, exploatărilor la zi, pentru substanțe minerale solide, a căror durată de folosire este limitată de durata rezervelor și care nu pot primi alte utilizări după epuizarea rezervelor, precum și a investițiilor pentru descoperță se calculează pe unitate de produs, în funcție de rezerva exploatabilă de substanță minerală utilă.

Amortizarea pe unitatea de produs se recalculază:

- a) din 5 în 5 ani la mine, cariere, precum și la cheltuielile de investiții pentru descoperță;
- b) din 10 în 10 ani la saline.

Recalcularea se face anual în cazul în care intervin schimbări mai importante (de minimum 10%) în volumul rezervelor exploatabile.

Amortizarea mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional se calculează de finanțator, cu posibilitatea amortizării întregii valori a mijlocului fix minus valoarea reziduală prevăzută în contract, pe parcursul duratei contractului, dar nu mai puțin de 3 ani.

ART. 12

Cheltuielile de constituire, precum și cheltuielile de cercetare-dezvoltare se amortizează într-o perioadă de cel mult 5 ani.

ART. 13

Brevetele, licențele, know-how, mărcile de fabrică, de comerț și de servicii și alte drepturi de proprietate industrială și comercială similare, subscribe ca aport, achiziționate pe alte căi, se amortizează pe durata prevăzută pentru utilizarea lor de către agentul economic care le deține.

Imobilizările necorporale de natura concesiunii, suprafeței și a uzufructului se amortizează pe durata contractului.

ART. 14

Programele informatice create de agentul economic sau achiziționate de la terți se amortizează în funcție de durata probabilă de utilizare, care nu poate depăși o perioadă de 5 ani.

ART. 15

Terenurile se înregistrează în contabilitate la intrarea în patrimoniu, la valoarea stabilită, în funcție de clasele de calitate, suprafață, amplasare și/sau alte criterii legale, la costul de achiziție sau la valoarea aportului în natură, după caz.

ART. 16

În situații justificate, agenții economici sunt scutiți de la calculul amortizării, cu avizul direcției generale a finanțelor publice și controlului financiar de stat, pentru următoarele active corporale:

a) minele trecute în conservare sau scoase definitiv din funcțiune, precum și sondele de țitei și gaze care nu se dau în producție, la propunerea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale;

b) mijloacele fixe din patrimoniul agenților economici trecute în conservare pe o durată mai mare de 30 de zile;

c) lucrările de îmbunătățiri funciare și de gospodărire a apelor, cu caracter general de deservire, destinate apărării împotriva inundațiilor și înlăturării excesului de umiditate, și anume: diguri și canale principale, de desecare, precum și lucrările de combatere a eroziunii solului, de regularizare a scurgerii apelor pe versanți și de corectare a torenților, destinate apărării terenurilor agricole și silvice și obiectivelor social-economice din zona apărută, șenalele navigabile, tunelele de metrou, infrastructura căii ferate, drumurile, podurile, apeductele, precum și celelalte căi de comunicație.

ART. 17*)

În cazul nerecuperării integrale, pe calea amortizării, a valorii de intrare a mijloacelor fixe scoase din funcțiune, agenții economici asigură acoperirea valorii neamortizate din sumele rezultate în urma valorificării acestora. Diferența rămasă neacoperită se include în cheltuieli excepționale, nedeductibile fiscal, pe o perioadă de maximum 5 ani, sau diminuează capitalurile proprii, cu respectarea dispozițiilor legale.

Durata recuperării și anuitățile de acoperire a valorii neamortizate se stabilesc de către consiliul de administrație al agentului economic, respectiv de responsabilul cu gestiunea patrimoniului, în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ, definite la art. 1 alin. 3.

*) A se vedea și Ordonanța Guvernului nr. 84/1999, precum și Ordonanța Guvernului nr. 88/2004.

CAP. 3

Regimuri de amortizare

ART. 18

Agenții economici amortizează mijloacele fixe potrivit prevederilor prezentei legi, utilizând unul dintre următoarele regimuri de amortizare:

A. Amortizarea liniară - se realizează prin includerea uniformă în cheltuielile de exploatare a unor sume fixe, stabilite proporțional cu numărul de ani ai duratei normale de utilizare a mijlocului fix.

Amortizarea liniară se calculează prin aplicarea cotei anuale de amortizare la valoarea de intrare a mijloacelor fixe.

B. Amortizarea degresivă - constă în multiplicarea cotelor de amortizare liniară cu unul dintre coeficienții următori:

a) 1,5, dacă durata normală de utilizare a mijlocului fix de amortizat este între 2 și 5 ani;

b) 2,0, dacă durata normală de utilizare a mijlocului fix de amortizat este între 5 și 10 ani;

c) 2,5, dacă durata normală de utilizare a mijlocului fix de amortizat este mai mare de 10 ani.

Acești coeficienți pot fi modificați numai prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor.

C. Amortizarea accelerată - constă în includerea, în primul an de funcționare, în cheltuielile de exploatare a unei amortizări de până la 50% din valoarea de intrare a mijlocului fix respectiv.

Amortizările anuale pentru exercițiile următoare sunt calculate la valoarea rămasă de amortizat, după regimul liniar, prin raportare la numărul de ani de utilizare rămași.

ART. 19

Competențele de aprobare a utilizării regimului de amortizare liniară sau degresivă revin consiliului de administrație al agentului economic, respectiv responsabilului cu gestiunea patrimoniului, în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ definitive la art. 1 alin. 3.

Utilizarea regimului de amortizare accelerată se aprobă de către direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat, la propunerea consiliului de administrație al agentului economic sau a responsabilului cu gestiunea patrimoniului.

CAP. 4

Contabilitatea și destinația amortizării mijloacelor fixe

ART. 20

Agenții economici, indiferent de forma de organizare și de tipul de proprietate, precum și persoanele juridice fără scop lucrativ au obligația să evidențieze în contabilitate, în conturi distincte, mijloacele fixe și amortizarea acestora.

Alineatul 2 *** Abrogat

CAP. 5

Scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe

ART. 21

Scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe se face cu aprobarea consiliului de administrație al agentului economic, respectiv a responsabilului cu gestiunea patrimoniului, în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ definite la art. 1 alin. 3.

Alineatul 2 *** Abrogat

La instituțiile publice al căror conducător are rang de ordonator terțiar de credite bugetare, scoaterea mijloacelor fixe din funcțiune se va face cu aprobarea ordonatorului secundar de credite bugetare.

ART. 22

La scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe care nu au fost integral amortizate agenții economici, precum și persoanele juridice fără scop lucrativ vor proceda în conformitate cu prevederile art. 17 și 21.

ART. 23

La scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe aparținând agenților economici la care statul deține peste 50% din capitalul social se va urmări valorificarea la maximum a ansamblurilor, subansamblurilor și pieselor componente prin executarea unor mijloace fixe noi, ca piese de schimb în cadrul unității respective sau prin vânzare, pe bază de licitație publică, organizată potrivit legii.

CAP. 6

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 24

Constituie contravenții la normele privind calcularea și înregistrarea amortizării capitalului imobilizat în active corporale sau necorporale următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

a) înregistrarea ca mijloace fixe a unor obiecte care, conform prezentei legi, nu se încadrează în această categorie;

b) calcularea și înregistrarea în contabilitate a amortizării mijloacelor fixe exceptate conform art. 5;

c) aplicarea unor durate normale de utilizare a mijloacelor fixe altele decât cele stabilite conform prevederilor legale;

d) înregistrarea unor valori de intrare a mijloacelor fixe altele decât cele stabilite conform prevederilor legale;

e) modificarea, pe parcursul duratei normale de funcționare a mijlocului fix, a duratei și a regimului de amortizare, stabilite conform art. 8, 18 și 19.

ART. 25

Contravențiile prevăzute la art. 24 se sancționează după cum urmează:

- a) cele de la lit. c) și d), cu amendă de la 3.000.000 lei la 10.000.000 lei;
- b) cele de la lit. a), b) și e), cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Cuantumul acestor contravenții va fi actualizat prin hotărâre a Guvernului, în funcție de indicele de inflație.

ART. 26

Contravențiilor prevăzute în prezenta lege li se aplică dispozițiile Legii nr. 32/1968*) privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25 - 27.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele de specialitate ale Ministerului Finanțelor.

*) Incepând cu data de 25 august 2001, trimiterea la Legea nr. 32/1968 se va socoti făcută la dispozițiile corespunzătoare din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în conformitate cu prevederile art. 48 din același act normativ.

ART. 27

Declasarea și casarea unor bunuri materiale, altele decât mijloacele fixe, sunt de competența consiliilor de administrație ale agenților economici, respectiv a responsabilului cu gestiunea patrimoniului.

Declasarea și casarea unor bunuri materiale, altele decât mijloacele fixe, aparținând instituțiilor publice, sunt de competența ordonatorului de credite bugetare.

ART. 28

Guvernul va aproba clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe în termen de 60 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României a prezentei legi.

Ministerul Finanțelor va elabora, în termenul prevăzut la alin. 1, norme metodologice de aplicare a prezentei legi.

ART. 29

Prezenta lege se aplică începând cu data de ianuarie 1994*).

Pe aceeași dată se abrogă Legea nr. 62/1968, cu modificările ulterioare, H.C.M. nr. 139/1969, decretul nr. 49/1982, Decretul-lege nr. 50/1990, precum și orice alte dispoziții contrare.

*) A se vedea și datele de intrare în vigoare a actelor normative modificatoare.
